

XIII Ogólnopolski Pijarski Konkurs Gramatyczny

im. o. Onufrego Kopczyńskiego

test finałowy

dla uczniów szkół podstawowych

GODŁO UCZESTNIKA:

Droga Uczennico! Drogi Uczniu!

Masz przed sobą test sprawdzający Twoją wiedzę. Powyżej wpisz godło uczestnika otrzymane od przedstawiciela komisji konkursowej. Pracę z arkuszem rozpocznij od uważnego czytania poniższego tekstu, gdyż część pytań będzie z nim związana. Pracując, uważnie czytaj polecenia. Zwróć uwagę na fakt, że dla każdego pytania testowego jest tylko jedna dobra odpowiedź. Prawidłowe odpowiedzi zaznaczaj za pomocą znaku X. Jeśli się pomylisz, otocz kółkiem nieprawidłową odpowiedź i zaznacz właściwą. Na wykonanie wszystkich zadań masz 60 minut. Powodzenia!

1. Rok 2024 został ogłoszony rokiem CZESŁAWA MIŁOSZA – w dwudziestą rocznicę śmierci poety.
2. Urodził się w majątku Szetejnie nad Niewiażą na Litwie. 3. W dzieciństwie w związku z pracą ojca wyjechał na Syberię; w latach 1914-1918 przebywał w Rosji. 4. Ukończył prawo na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. 5. Podczas studiów należał do Sekcji Twórczości Oryginalnej (STO) Koła Polonistów Słuchaczy USB i do Akademickiego Klubu Włóczęgów. 6. Debiutował w 1930 roku wierszami "Kompozycja" i "Podróż" w piśmie "Alma Mater Vilnensis" (zeszyt 9). 7. W 1931 był współzałożycielem pisma "Żagary", skupiającego środowisko młodych wileńskich katastrofistów. 8. W 1933 ukazał się debiut książkowy Miłosza: "Poemat o czasie zastygłym", za który autor otrzymał Nagrodę im. Filomatów przyznaną przez ZZLP w Wilnie. 9. W 1934/35 przebywał w Paryżu jako stypendysta Funduszu Kultury Narodowej; tam nawiązał kontakt z Oskarem Miłozem, z którym łączyło go dalekie pokrewieństwo i którego twórczość wywarła na młodym poecie wielkie wrażenie. (...)10. W 1937 Miłoz przeniósł się do Warszawy, gdzie podjął pracę w Polskim Radiu. 11. Po wybuchu II wojny światowej znalazł się najpierw w Rumunii, później w Wilnie, a po zajęciu Litwy przez Armię Czerwoną przekradł się do Warszawy. 12. Podczas okupacji niemieckiej pracował jako woźny w Bibliotece Uniwersyteckiej i brał udział w podziemnym życiu kulturalnym. 13. Po upadku powstania warszawskiego przebywał w Goszycach u Anny i Jerzego Turowiczów, a następnie zamieszkał w Krakowie. 14. Należał do redakcji miesięcznika „Twórczość”. 15. W 1945 wydał zbiór wierszy przedwojennych i okupacyjnych "Ocalenie", jeden z najważniejszych tomów dwudziestowiecznej poezji polskiej.

16. Kazimierz Wyka pisał o Miłoszu:

17. Wyrósł nad głowy swoich rówieśników i rywali poetyckich. 18. Stoi przed nim trud już nie tylko na miarę jego pokolenia (...). 19. Trud na miarę poezji, która nie przemija, gdy przemijają jej czasy.

Źródło: www.culture.pl

1. W pierwszym wypowiedzeniu powyższego tekstu: (1p.)

- a) występuje czasownik w stronie biernej,
- b) jest czasownik niedokonany,
- c) czasownik jest w rodzaju nijakim,
- d) czasownik jest w czasie przyszłym.

2. Pierwsze wypowiedzenie to: (1p.)

- a) zdanie pojedyncze rozwinięte,
- b) zdanie współrzędnie złożone,
- c) zdanie podrzędnie złożone,
- d) zdanie wielokrotnie złożone.

3. W wyrazie *rokiem* (1p.)

- a) „i” jest znakiem samogłoski,
- b) nie ma głoski nosowej,
- c) są dwie samogłoski,
- d) są dwie głoski bezdźwięczne.

4. W drugim wypowiedzeniu: (1p.)

- a) są dwa przyimki,
- b) są trzy przyimki,
- c) są cztery przyimki.

5. Wymień wszystkie znaki interpunkcyjne zastosowane w trzecim wypowiedzeniu. (1p.)

.....

6. Jakie oboczności występują w odmianie przez przypadki rzeczownika *ojciec*? (1p.)

- a) ci:c, c:k,
- b) e:a, c:cz,
- c) e ruchome, ci:c, ci:cz.

7. Jakie zjawisko fonetyczne występuje w wyrazie *związku*? (1p.)

- a) ubezdźwięcznienie wsteczne,
- b) ubezdźwięcznienie postępowe,
- c) udźwięcznienie wsteczne,
- d) uproszczenie grupy spółgłoskowej.

8. Jaki podmiot występuje w czwartym wypowiedzeniu? (1p.)

.....

9. Wypisz z piątego wypowiedzenia wyrazy, w których ó można wymienić na o. (2p.)

.....

10. Wypisz z szóstego wypowiedzenia wyrażenia przyimkowe. (1p.)

.....

11. Zapisz imiesłów użyty w siódmym wypowiedzeniu. Podaj jego pełną nazwę: (2p.)

.....

12. Zapisz zaimek przysłowny użyty w wypowiedzeniu nr 9. (1p.)

.....

13. Przekształć dziesiąte wypowiedzenie w zdanie współrzędnie złożone łączne. Zapisz je.(1p.)

.....

14. Wypisz z 11.wypowiedzenia wszystkie wyrazy, w których występuje ubezdźwięczenie postępowe. (2p.)

.....

15. W dwunastym wypowiedzeniu występuje związek wyrazowy *życiu kulturalnym*. Określ przypadek, liczbę i rodzaj użytego w nim przymiotnika. (1p.)

.....

16. Z piętnastego wypowiedzenia wypisz przymiotniki, które się nie stopniają. (1p.)

.....

17. Podziel na głoski wyraz *podziemnym*. (1p.)

.....

18. W wyrazie *uniwersyteckiej* jest: (1p.)

- a) 7 samogłosek,
- b) 14 głosek,
- c) 13 głosek,
- d) 7 spółgłosek.

19. W trzynastym wypowiedzeniu: (1p.)

- a) są cztery spójniki,
- b) są cztery rzeczowniki,
- c) nie ma przymiotnika,
- d) są cztery przyimki.

20. W piętnastym wypowiedzeniu jest złożenie. Wypisz je i dopisz wyrazy, od których zostało utworzone. (2p.)

.....

21. Występujące w szesnastym wypowiedzeniu wyrażenie o *Miłoszu* to: (1p.)

- a) dopełnienie,
- b) okolicznik,
- c) przydawka.

22. Wypowiedź Kazimierza Wyki to: (1p.)

- a) mowa zależna,
- b) mowa niezależna.

23. Wskaż wypowiedzenie, w którym jest orzeczenie imienne. (1p.)

- a) Miłosz był znakomitym poetą.
- b) Mieszkając w Warszawie, pracował w Polskim Radiu.
- c) Należał do redakcji miesięcznika „Twórczość”.

24. Zaznacz zestaw, w którym są same zaimki. (1p.)

- a) tudzież, zatem, chyba, ktoś,
- b) on, ponad, dla, nic,
- c) się, tam, nikt, ile,
- d) coś, komu, nie, niech.

25. Wskaż złożenie: (1p.)

a) dobranoc,

c) stumilowe

b) Zielona Góra,

d) wiarygodny.

26. Wykonaj analizę słotwórczą wyrazu *prawniczka*. Zapisz wyraz podstawowy, ułóż parafrazę słotwórczą, oddziel formant od podstawy słotwórczej, wypisz oboczności. (2p.)

.....
.....
.....

27. Do podanych nazw miejscowości dopisz nazwy mieszkańców (formy męskie). (5p.)

Nowy Targ .....

Białystok.....

Bielsko – Biała.....

Płock.....

Zduńska Wola.....

28. Utwórz formy czasowników według opisów. (5p.)

3. osoba liczby mnogiej, tryb rozkazujący od *zgnieść*.....

1. osoba liczby mnogiej, tryb przypuszczający, rodzaj męskoosobowy od *zamawiać*

.....

2. osoba liczby pojedynczej, tryb oznajmujący, czas przyszły, rodzaj żeński

od *wręczać*.....

3. osoba liczby mnogiej, tryb przypuszczający, rodzaj niemęskoosobowy

od *przetłumaczyć*.....

1. osoba liczby pojedynczej, tryb oznajmujący, czas przeszły, rodzaj męski

od *dokręcać*.....

29. Popraw błędy językowe w tych zdaniach, w których występują. Przy poprawnych sformułowaniach napisz *brak błędu* . (7p.)

a) Urodził się w dwutysięcznym trzecim roku.

.....

b) Nie przyszedł na zebranie. Bynajmniej ja go nie widziałam.

.....

c) Kajetan zawsze idzie po linii najmniejszego oporu.

.....

d) Syn był bardzo przekonywujący, gdy opowiadał o wczorajszej aferze.

.....

e) Jadąc tramwajem, na skrzyżowaniu był wypadek.

.....

f) Trzy razy z rzędu wylosowałam tę samą nagrodę!

.....

g) Tytuły piszemy w cudzysłowie.

.....

30. Przekształć zdanie na stronę bierną. (1p.)

Czesław Miłosz wydał wiele tomików wierszy.

.....

31. Ułóż wydarzenia z życia Onufrego Kopczyńskiego w porządku chronologicznym. Zapisz we właściwej kolejności litery, którymi są oznaczone wydarzenia. (1p.)

A Wydanie „Gramatyki dla szkół narodowych”.

B Wstąpienie do zakonu pijarów.

C Udział w insurekcji kościuszkowskiej.

D Uporządkowanie księgozbioru Załuskich.

E Wybicie medalu na cześć Onufrego Kopczyńskiego i jego gramatyki.

.....